

عنوان مقاله:

نکته هایی درباره ارتباط سرنویس ها با ساخت داستان در شاهنامه و پیشنهادهایی برای گزینش بسامان تر

محل انتشار:

متن شناسی ادب فارسی، دوره 14، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

نیلوفر سادات عبدالمهی - دانش آموخته دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

سرنویس های شاهنامه عبارتهای فرارگرفته در میان ابیات اند که بیانگر رخداد های مهم در داستان هستند. سرنویسها کارکردهای مختلفی دارند که مهمترین آنها مشخصکردن بخشهای داستان است. با خواندن داستان های طولانی، خواننده بیشتر پی میبرد که به عنوان هایی نیاز دارد تا خط داستانی برای او مشخص شود. با حذف این عبارات از داستانهای شاهنامه بخشی از هنر فردوسی در ساماندهی به توصیفات نیز مغفول میماند. سرنویسها مانند ابیات، ظرفیت داشتن ویژگیهای سبکی و هنری را ندارند؛ بنابراین مصححان در گزینش صورت صحیح آنها، عمدتاً به مطالب ثبتشده در نسخه ها بسنده میکنند. این شیوه از گزینش به سبب تکبندی بودن، مشکلاتی را به وجود می آورد. حال آنکه ساختار داستان و سرنویس با یکدیگر مرتبط است و میتوان با شناخت ساخت داستان و عناصر اثرگذارش بر سرنویسها، ضبط های دقیقتری ارائه داد. این رویکرد به متن و سرنویس، عناصری کمکی در اختیار مصحح قرار میدهد که برای گزینش درست تر میتوان از آن استفاده کرد. در این مقاله با در نظر داشتن ساختار داستان و پیوندی که با سرنویسها دارد، راهکارهایی برای گزینش بسامانتر ارائه می شود؛ نیز در تصحیح متن، محل قرارگرفتن هر سرنویس مانند ضبط آن اهمیت دارد. با توجه به ساختار و محتوای ابیات شاهنامه، به انتخاب محل دقیق این عبارتها اشاره، و برای ساماندهی به تصحیح سرنویس با رویکرد توجه به ساخت داستان، پیشنهادهایی ارائه خواهد شد.

کلمات کلیدی:

شاهنامه، فردوسی، سرنویس، ساختار داستان، نسخه خطی، تصحیح متن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1423503>

